

Østlandsposten 13 juni 1958

Østens folk kaster åket av seg

De unge kunstnerne
Smith forteller om hvor-
dan Moralsk Opprustning
har gitt folkene en for-
enende og forpliktende
ideologi

**«Vi må ikke komme hov-
modige til Afrika eller
Østen, men be om til-
givelse og lære av dem»**

I disse dager har Larvik besøk av flere av M.R.A-folk i forbindelse med filmen «Frihet» som blir vist på Munken. Blant disse er de tre søsknene Smith. De er nettopp kommet hjem til Stavanger fra østen der de har tatt del i Moralsk Opprustnings store arbeid i Japan, Filipinene, Formosa, Vietnam, Hong Kong, Burma og India. Mange Larvik-folk har sikkert ved tidligere anledninger stiftet bekjentskap med en eller annen av de fire kunstbegaavede Smith-søsknene. For å ta de døtrene først. Fernanda har tidligere ved et par anledninger besøkt Larvik som danserinne i Ny Norsk Ballett. Hennes søster Sunniva som er malerinne, forteller at Viksfjord for henne står som et eldorado av skjønne og inspirerende motiver som hun har malt mange bilder av. Waldemar er en anerkjent pianist og har spilt meget i radio tidligere. Det «fjerde blad Smith» er kunstmaleren Victor. Han har ikke vært med sine søsken på disse siste turene i Østen. Undertegnede hadde forresten sitt første møte med familien Smith på Høstutstillingen i 1945. Da stilte Victor Smith ut et stort bilde som ennå står meg nokså klart i erindringen. Det viste en ung alvorlig mann med et brennende stearinlys på hodet. Jeg har senere tenkt på dette bildet når jeg har lest om hvordan disse søsknene Smith er gått inn for de ideer som M.R.A. står for. De brenner alle for denne saken og de er blitt «fulltimere» i ordets videste og egentlige forstand.

— Det har vært en ubeskrivelig interessant tid vi har fått ha i Østen, sier Waldemar Smith. Vi har fått oppleve å se hvordan ikke bare mennesker er blitt forvandlet, men hvordan hele folk har slått inn på en helt ny vei. I stedet for hatet, hevngjerrigheten og mistenksomheten er det kommet samarbeid.

Sunniva Smith hadde skisseblokken med seg i Østen og gjorde mang en rask skisse. Denne Østens kvinne sleper på det åket som mannen har lagt på hennes skuldre. Slik har det vært i århundrer, men kvinnene holder nå for alvor på å kaste av seg åket. Og det samme gjelder det åket som Vesten har lagt på skuldrene til folkene der borte i Østen.

vennskap og forståelse. Jeg synes selv at det ikke burde være vanskelig å forstå at det går galt om ikke verdens nasjoner kommer inn på et nytt spor. Ja, hvor skal det ende om ikke nasjonene finner hverandre?

Danserinnen Fernanda bryter inn: — Da vi reiste rundt i Østen, så varte det ikke lenge før vi tydelig fikk se og høre hva folkene der borte mente om den måten som vestens folk på en eller annen måte har utnyttet og rett og slett utpresert Østens folk. Tenk om den hevnen som Østens folk — og det ganske forståelig — kan føle trang til å la finne sted, blir en realitet. Vi hvite har ingen som helst grunn til å komme hovne til Østen for å lære folkene demokrati og respekt for mennesket. Vi burde langt heller komme ydmyke og be om unnskyldning og om tilgivelse for vår sivilisasjons store og mange synder.

Malerinnen Sunniva fortsetter: — Vi fikk på reisen rundt om i Østen bo i mange forskjellige hjem. Dermed kom vi naturligvis i langt bedre kontakt med menneskene der borte. Og det rare er jo at vi stadig traff mennesker som var friggjort for denne hevnjerrigheten. Det gjaldt f. eks. ikke minst hatet og bitterheten mot japaneren — etter krigens og okkupasjonens opplevelser — som mange folk i Østen føler. Og japaneren på sin side som føler seg urettferdig behandlet og lider under den isolasjon som det japanske styret i flere århundrer for en stor del selv har skylden for å ha ført det japanske folket ut i. Vi fant at det var en svært utbredt hunger der ute etter en samlende idé og bygge livet på. En idé som kan gi kraft til å gjøre det gode som jeg gjerne vil, men som jeg makter så dårlig. En idé som kan gi livet en mening. Og en idé som kan ikke mindre enn enn skape en ny verden. Vi i M.R.A. mener at vi har virkelig noe å gi disse nasjonene. Ja, ikke bare disse, men også vestens folk. Vi har selv fått se, i Ruhr-området ikke minst, hvordan M.R.A.s ideer har avløst klassekampens ideologier. Det er blitt rakt hender til samarbeid i stedet for kamp. Slikt må da kalles en revolusjon, ikke sant?

— Det er dette som min søster her snakker om som vi tror kommer godt fram i filmen «Frihet» som er et resultat av afrikaneres arbeid, sier Waldemar Smith videre. — Vi tror kanskje at det alt overskyggende problemet når det gjelder Afrika er hvordan vi skal kunne bygge en bro over det skillet som er mellom den sorte og den hvite mann. Men filmen viser at også på afrikanernes «indre front» er det enorme problemer.

Der står stamme mot stamme og folk mot folk.

— Det blir ikke så sjelden rettet temmelig alvorlige beskyldninger mot M.R.A.?

— Vi blir beskyldt for alt det som tenkes kan. Er vi i fagforeningskretser, så heter det at vi går kapitalistenes ærend. Og er vi blant bedriftslederne, ja, så er det arbeidernes kake vi skal mele. Er vi i et katolsk land, så heter det at vi er et av protestantenes mest snedige garn. Ja, det har endog hendt at vi er blitt beskyldt for å være kommunister.

— Men hva er dere så egentlig?

Det er danserinnen Fernanda som forsøker å svare: — Vi er en samling av mennesker som har gjort den erkjennelsen i våre liv at det går an å bli forvandlet slik at egoismen ikke lenger blir den dominerende drivkraften i våre liv. Naturligvis er det etter naturen umulig å rive denne «jeg-mentaliteten» ut av brystet. Men vi vet at det går an å stritte mot og ikke være en lydige slave.

— Vi fikk oppleve dette i vår familie, sier malerinnen Sunniva.

— De vet at unge mennesker som har gått inn for kunsten — det være seg som pianist, danserinne eller malerinne — lett blir et bytte for «karrieredjevelen». Ja, vi kommer med i denne egoismens hekse-dans kanskje mer enn mange andre mennesker opplever det. Hos oss begynte det rett og slett med at vi begynte å be om tilgivelse. Mange ler når de hører hvordan vi ba om tilgivelse for øyensynlige bagateller. Men tro oss. Det var ikke bagateller for oss. Det hele var intet mindre enn en revolusjon. Så ville vi da være med å fortelle andre om denne hemmeligheten som kan skape lykke og mening i den enkelte, i hjemmene og hos nasjonene.

— Filmen «Frihet» får ofte kritikken at den er «naiv» og at løsningen av de enorme problemene er temmelig «lettkjøpt»?

— La det først være sagt at det ærlig talt nok er dem som ikke selv har alvorlig forsøkt å leve etter de fire absoluttene som finner det for lett. Ja, for det er så men ikke lett å slåss mot selve naturen i en selv. For det andre må vi huske at denne filmen er laget av afrikanere og så meget av det vi får oppleve er oss nordmenn så fremmed. Det er farlig å bruke stemplet «naiv» der hvor vi møter slikt som for oss virker fremmed. Jeg tror vi trygt kan si at vi vestens folk har meget å lære av afrikanerne og østens folk. Det gjelder ikke minst den ydmykhet de viser til å motta sannheten i sine hjerter. Filmen er også meget in-

teressant og viser oss et godt bilde av Afrika som for de fleste her hjemme er ganske ukjent. Jeg har så ofte tenkt på: Hvor meget ville ikke være nådd, om Afrika — ja, hele verden for den saks skyld — ble vunnet for en ideologi som kan bringe en enhet grunnlagt på forpliktende moralske verdier? Kanskje vår arme klode går en lykkelig og harmonisk tid i møte til tross for det kaos som mange av tidens vise menn spår. Men da må verden forvandles. Det vil si at hjerterene må forvandles, sier Waldemar Smith til slutt.

Kåre P.